DE
DENTIUM VITIOSÈ POSITORUM
CURATIONE.
THESES
ANATOMICO-CHIRURGICÆ.

QUAS, Deo juvante, & præſide M. FRANCISCO CHOPART, Liberalium Artium & Chirurgiæ Magiſtro, Regiæ Chirurgorum Academiæ Socio, necnon Scholarum practicarum Profeſſore, tueri conabitur JOANNES-JOSEPHUS DUBOIS-FOUCOU, Telonenſis, in almâ Univerſitate Pariſienſi Artium Liberalium Magiſter, Theſeos Auctor.

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS,

Die Sabbati 22ª Julii, à ſeſqui-ſecundâ poſt meridiem ad ſeptimam.

Anno R. S. H. 1775.

PRO ACTU PUBLICO

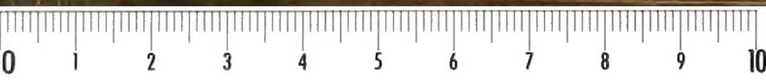
ET

MAGISTERII LAUREA.

Typis MICHAELIS LAMBERT, Regii Chirurgiæ Collegii Typographi, viâ Cithareâ.

M. DCC. LXXV.

D. O. M.

THESES

ANATOMICO-CHIRURGICÆ.

DENTES, oſſa omnium albiſſima ac duriſſima, primi digeſtionis apparatûs inſtrumenta, pronuntiatûs miniſtri, ſub blandâ duplicis arcûs ſpecie utriuſque maxillæ alveolis infixi, necnon quibuſdam intervallis modò latioribus, anguſtioribus modò diſtincti, os humanum eleganter exornant. Ut plurimùm triginta duo, cuique nimirùm maxillæ ſexdecim, in adultis numerantur; quatuor inciſores, canini duo, molares decem: at, pro variâ ætatum ratione & peculiaribus circumſtantiis, varius eſt eorum numerus. Duabus conſtant partibus; quæ foris extrà gingivas eminet, *corpus*, *corona*, ſeu *baſis* nuncupatur; quæ verò in alveolis latitat, figuræ coni haud abſimilis, *radix*:

hæc ab illâ, non levi coarctatione *collum* dictâ, fecernitur. Duplici quoque fubftantiâ donantur. Prior, externa, candore nitens, duritie pollens, acidis prorsùs folubilis, ad offeam corporis partem tantùm appofita, vulgò *encauftum* audit : pofterior, compactæ cæterorum offium fubftantiæ non impar, vocatur *dentis offea pars*, quæ penitùs radicem componit; eâdem etiam, in dentium corpore amplius, in radice verò anguftius efficitur cavum, per quod nutritia vafa, necnon quinti paris nervorum ramuli fubeunt, & in pulpam diftribuuntur, quæ fuit olim mucofus ille folliculus. Sed, cùm de vitiofo dentium pofitu, ac ejus curatione differere ferat nobis animus, eorum ortum & incrementum priùs exponere competit.

Rudimenta dentium, haud fecùs ac cæterorum offium, gelatinam affimilant. In maxillarum marginem, quo præfepiolarum parantur hiatus, latiffima & oblonga occurrit ftriatura, membranaceis ac vafculofis cumulata folliculis, gelatinofo confertis humore, dentis germine, ad ejufdem ima ftriaturæ vafculari funiculo connexis, & pro variâ futuri dentis fpecie, formâ, figurâque diverfis. Tunc, parco tempore, & alveoli intrinfecùs tenui laminâ firmiori circumfcribuntur, & ex uniuscujufque fuperficie matricis aut facculi fuccus exfudat in dentis encauftum, offeamque partem abiturus, quo paulatim crufta gignitur, novis fubnafcentibus fibrarum ftratis brevì craffefcens. Adeft igitur tùm vitrea pars, tùm offea, inciforibus corpus conftituens in limbum fecantem fenfim extenuatum; caninis, in coni compreffi & acuminati fpeciem faftigiatum; molaribus, aliquot mucronibus exfculptum. Illud autem corpus, in quo radix adhuc defideratur, fic infidet, ut ejus apex in inciforibus paululò anteriùs, exteriùfque; in caninis eòdem, fed ampliùs vergat : dum in molaribus maxillæ fuperioris extrorsùm; inferioris introrsùm, tendit. Corpus tandem quâ parte patulum, fe fenfim contrahit & conglobat, ad delineandam hanc ftriam quæ collum dicitur.

Ab impetu arteriarum per locum radici propiorem decurrentium, aut à quâlibet causâ urgetur dentis corona contrà eam membranam crassam quæ alveolum investit; quæ quidem compressa ac valdè extensa paulatim extenuatur, ac demùm disrumpitur. Ita per eam exigua primò dentis particula erumpit, deindè sensim pars major, & corona usque ad sulcum quo à radice secernitur. Ex solitis naturæ legibus, dentes incisores, primi; inferiores primùm, secundò superiores; deindè canini, inferiores & superiores; molares tandem, postremi protruduntur.

Cùm erumpunt dentes, vix inchoatæ radices è collo pullulant, in longumque crescunt, fistulæ non absimiles, latiori perviæ foramini quod, novo osseæ materiei congestu sensim coarctatum, ad cujuslibet apicem angustissimum instruit canaliculum. Alveolus tandem circà eruptum solidatumque dentem contractior, ad radicis figuram sese accommodat, eamque stabilem coercet.

Sic habentur, in primo dentitionis stadio, ortus & exitus viginti dentium lacteorum. Hi verò debiliores dentes renovationi destinantur in altero dentitionis tempore, quæ *secundaria* nominatur. Quæ quidem nova dentium eruptio in septuennibus circiter incohatur à quatuor majoribus ponè lacteos molares positis, uno utrinque maxillarum; deindè eodem procedit ordine, quo primaria processerat: incisores scilicet priùs, indè canini, dein minores molares, utrique nempè maxillæ octo pro lacteis quibusque, non verò duo pro unoquoque è prioribus, ut falsò retulit clar. D. Bertin; demùm quatuor alii majores ponè primarios constantes; ultimò tandem moderatores vel sapientiæ dentes pro lentâ plus minùsve eorum adortûs progressione eminent.

Quâ peractâ dentitione secundariâ, ea est maxillarum dispositio, ut utriusque incisores & canini duplicem arcum effin-

gant, cujus superior ita prominet, ut maxilla inferior paulùm retrò superiorem cedat; molares verò mucronibus gaudent duplici tractu instructis, quorum alter externus à caninorum apice, internus alter à posticâ eorumdem parte ad oris ima directè pertingunt. Sic etiam hic est legitimi dentium positûs ordo, ut unica eorum series in maxillas occurrat; ut alveolis radices firmiter infigantur, & pars nuda dentis radici ferè ad perpendiculum insideat; ut incisores anteriùs positi omnem eorum corporis faciem penè planam & modicè convexam exteriùs offerant, canini à lateribus sequentes, unus utrinque, dein molares minores ac grandiores eodem modo sub arcûs specie disponantur; ut tandem inter se eorum apice æqualiter emineant, à se invicem non longè distent, nec secundùm latitudinem arctiùs concrescant. *Quæ cùm ita sint*, omnes varii dentes suis cuique eorum classi propriis & singularibus officiis aptè & examussim funguntur; incisores secant, canini perforant ac discerpunt, molares fortiter durissima quæque conterunt.

Sed dentes secundarii tantùm aut rarissimè primarii (*a*), ab illo mirabili & genuino ordine multiplici varioque modo dimoveri possunt. Aliàs incisores & canini inferiores extrà superiores plurimùm excedunt; aliàs isti retrò projiciuntur: utrique autem non modò inordinati aliquandò sedent, verùm diversè etiam vergunt, adeòque coercentur, ut oblongiores primi renovati aliorum obstent accretioni; qui quidem inter vicinos cuneati incarcerantur, donec cujuspiam defectus expeditum eis exitum præstiterit. Alii tandem sub gingivis vel in alveolis latentes resident,

---

(*a*) Cùm maxillæ primùm dentibus expertes amplissimum haudque impeditum marginem offerant, germinantes primigenii inordinati rarissimè videntur; contrà verò secundarii priorum limina mox obsessuri, pro variis obicibus eluctandis, deviatu faciles sæpiùs occurrunt.

dùm alii vacantem alienam ſedem invadunt ; unde fit aberratio & quandòque dentium transjectio (*a*).

Ex permultis cauſis vitioſi dentium poſitus oriuntur ; quæ quidem in internas & externas diducuntur. Inter priores alienus germinis ſitus, ampliores præ dentibus maxillæ vel ii hiſce craſſiores, eorum numerus ultrà modum auctus, vitioſa vel maxillarum vel dentium unius cum alterâ relatio, varii tùm è labris, tùm è buccis ac linguâ actionis gradus : inter poſteriores, ictus, lapſus, vehementes niſus, noxiique habitus ſunt recenſendi.

Quibus memoratis, perpendenti cuilibet facilè patebit, quot & quantis vitiosè poſiti dentes præbeant anſam incommodis. Hinc ſcilicet oriuntur os invenuſtum, inexplicita loquela, gingivarum, buccarum aut linguæ phlogoſis & ulcera, imperfecta demùm manducatio, & exindè *pravæ* digeſtiones, &c. Præterea nonnulli unius maxillæ dentes alterius adverſis obvii non euntes nihil officii adimplent, inutiles habentur, alveolis minùs infixi ex iisque recedentes, ſenſim ſine ſenſu longiores evadunt, ac demùm labantes decidunt : cœteri verò utpotè toti manducationis operæ prorsùs dediti, nimio contritu ad collum uſque paulatim atteruntur & quandòque acriori ſenſu donantur. Aliàs tartarum inſtrumentis impervium dentes vitiosè poſitos obducit, ac iis validiſſimè adhæret ; undè irritatio gingivarum, perioſtei, eorum tumefactio ab affluxu fluidorum, minor alveolorum vis contractilis, & exindè mobiles dentes præmaturè cadunt. Aliàs è nimiùm coarctatis, caries præſertim in eorum contactu ; aliàs tandem integrâ dentis eruptione præpeditâ, è vicinarum partium compreſſione varia oriuntur ſymptomata, dolores maxilla-

---

(*a*) Ruiſchius, Swietenus & alii viderunt ex medio palato dentem molarem erupiſſe. Vidimus etiam caninum in eodem loco. Legere eſt mirabile naturæ aberrantis exemplum adnotatu digniſſimum à celeber. Albino memoratum in annot. Acad. lib. 2. cap. 13.

rum & capitis, inflammatio, febris, motus convulſivi, &c.; quæ quidem quandòque extracto vicino dente protinùs diſpelluntur, ut Chirurgo obſervavimus doloribus, vigiliâ, & perſœpè abſceſſibus laboranti, uno ex dentibus ſapientiæ inter apophyſim coronoideam & vicinum molarem arctè coercito. Majorem penultimum extraximus molarem, quâ medelâ fuit ſanitas reſtituta.

Primaria dentitio futuram ſecundariæ indolem non rarò ita prænuntiat, ut ex primigeniis dentibus, plus minùsve anguſtis & coarctatis, ſecundariarum poſitio queatinferri.

Varia vitioſi dentium poſitûs pro eorum ætate, pro genere dimotionis, diverſisque dentibus deviis adhibetur medela. Triplex verò quoad ætatem, ortûs ſcilicet, incrementi, ſtatûſque ſpatium ſtatuitur; *triplex quoque dimotionis ſpecies conſideranda* nobis eſt. Prior juxtà latitudinem dicitur, & apparet, cùm dentes nimiùm coerciti invicem decuſſati objiciuntur; poſterior pro craſſitudine habita, tùm reſpectu dentium unius & ejuſdem maxillæ, tùm relativè ad dentes adverſos accuratè diſtinguenda; in alterâ tandem naturali ſitu infixi dentes vel leviter vel prorsùs obvertuntur.

Inciſores & canini nec rarò nec difficiliùs dimoventur: quod quidem non mirum, extremam eorum coronæ ſuperficiem cæteris minorem ac lacteorum radices ſpectando. Etenim renaſcentis v. g. inciſoris corona, primigenii dentis radici ſubjecta ponatur; ſi illius coronæ & primarii radicis extrema perpendiculariter ſibi invicem occurrant, nulloque modo inter ſe devient; hæc paulatim deletur, donec, remanente tantùm coronâ, dens ſecundario ſubnaſcenti locum cedat: ſin autem coronæ faſtigium ab apice radicis declinaverit, tunc ex parte quâ minus adeſt obſtaculum, dens ſecundarius plus minùſve creſcit obliquè, ita ut non modò ſuppoſiti, verùm vicini dentis etiam aliquandò radices atterat. Major molarium coronæ ſuperficies ac radicum

numerus eorum obstant dimotioni ; undè quandòque minores & perrarò majores à recto situ declinant.

Medii incisores alternâ vice primò renascuntur. Quod si quâcumque causâ deviatus aliquis prodierit, eruatur dens lacteus jam non labens (*a*) ; quin etiam vicinus, si angustius superfuerit intervallum. In quo quidem casu subsequentium ortus, quorum ex parte fuit obsessa sedes, sedulò attendendus. Vix autem appareant isti, prout erumpunt, lactei proximè superstites evelluntur, donec canini locum obtinuerint. Minimi verò secundarii molares, primigeniis minores, in residuo spatio faciliùs utplurimùm excipiuntur : attamen quandòque locus non datur amplior ; tunc cunctis penitùs accretis, unus ex utroque maxillæ latere extrahitur.

Incautum autem, quod *sæpè fit, dentium* effugit eruptio, sin priùs jam plurimùm accreti, adversis coaptati sint moxve coaptaturi. Quo in casu, ex eorum latitudine vel ex relativâ dentium ipsius maxillæ crassitudine dimotis suppetit lacteorum in viciniâ obstantium evulsio. Si verò pro comparatâ adversorum crassitudine, deviatis parata sedes comperiatur incapax, tunc, ut in cæteris casibus, arte conceditur amplior (*b*). Dentes autem paulùlum devios quorum radices adhuc adolescunt, longiusculi ac obliquè præsecati bacilli usu corrigere pronum est : quod instrumentum ita maxillis interjicitur, ut, dum ab anticâ inferiorum dentium parte fulcrum mutuatur, in superiorum posticam,

---

(*a*) Lactei dentes priùs non sunt evellendi, ut rectè præcepit D. Bourdet in opusculo inscrip. *Conservation des dents*, p. 223, quàm parumper erumpantur secundarii. Accidit nonnunquam ut, naturâ à solito aberrante, hi non exoriantur ; quod quibusdam adnotavimus qui uno aut pluribus dentibus cassi erant, primariis inconsideratè extractis.

(*b*) Quidam limâ subtiliori dentes lateraliter abradunt. At quid malorum ex encausti ablatione, osseæ partis propugnaculi, oriatur, experientiâ constat. Hinc aliud medium efficacius tentandum.

moderatrice manu, ejus resecta moliatur extremitas. Verùm statim ut inferioris retrocessu maxillæ, hujusce dentes ponè superiores juvenis impingere valet, tunc istâ frequentiùs & fortiùs iteratâ dentium mutuâ molitione omissus bacilli usus prosperè suppletur. Quandò verò tùm neglectu, cùm doloris indulgenti parentum timore, prorsùs innovati necnon vitiosè positi dentes suæ accretionis cumulum obtinuerunt; varia, ut jam diximus, pro ætate, pro dimotionis deviorumque dentium genere therapeia instituitur.

Quoquò juxtà latitudinem aliqui dentes devii vergant, serico juvante fortiori filo vicinis ad quos proni desiderantur, annexo, in viam reduci queunt. Ex iis autem pro fulcro eligendis, filum connectitur validioribus, quorum numero à deviis exsuperato, singuli vel bini tantùm sunt uno tempore deligandi.

Juxtà crassitudinem duplici modo dentes dimoveri, adhibendamque in priori casu medelam, evolvimus. Nunc de eâ in posteriori tentandâ pertractandum nobis est.

Fila, laminæ, instrumentaque variè ab auctoribus usurpata celebrantur. Ex quibus verò filum, ut penè doloris ac incommodi expers, præstantius opinamur. Cùm igitur alterutrius maxillæ quorumdam dentium retrò vel antrorsùm cessio fit ad curam necessaria, vicinis & aptè dispositis dentibus ceratum sericum alligatur filum, inter singulorum intervalla ita implexum, ut antrorsùm deviatis in anteriori, vicinis verò in posteriori facie, contrarìoque pro iisdem retrorsùm, apponatur; denique ut adversam usque partem protendatur, ibique nodetur. Porrò laminarum usum licèt ab auctoribus decantatum, prout plurimùm doloris & operæ, minùs verò efficaciæ præ filis procreantem, improbandum ducimus.

Cùm omnes anteriores inferioris maxillæ dentes ante superioris adversos prominent, ex minimis molaribus utrinque prior, quin etiam è re natâ plures eximendi. Tunc sericum filum duo-

bus ex parte molaribus annexum, molares versùs altrinſecùs infixos quos circumplectitur, in anteriorum dentium intervallis decuſſatum ſive nodatum trahitur; deinde multoties redux magis ac magis, quantùm potis eſt, adſtringitur. Quod ſi inferioris maxillæ retrocesſu, retrorsùm adverſæ dentes inferioribus impingi queant, ab illo frequenti exercitio curatio promtiùs abſolvetur. Sed biduò vel triduò recentis fili inſtauranda deligatio. Dimotis autem utriuſque maxillæ dentibus ſuppetit unius horumce apta & concinna ordinatio. Maxillarum enim mutuo conflictu incorrecta ſponte ſuâ corrigitur, non neglectâ tamen dentium extractione pro neceſſitate plus minùſve deletrici. Quantiſcumque verò commodis præſtet filorum uſus, non raro nihilominùs evenit, ut debiliori filo ſolidiores adultorum dentes invicti perſtent devii, propterea quòd continua oppoſitæ maxillæ percuſſio vitium alit. Undè ad inſtrumenta neceſſariò confugiendum.

Varia inter inſtrumenta à variis auctoribus celebrata numerantur forceps & pelicanus ad ſcopum tamen paululùm habiles. Illud optimum ſanè videtur à Cl. Dubois Ludovici XIV Galliarum Regis maximi Odontiatro adhibitum, delineatumque in libro celeb. Fauchard; cui inſtrumento concavum & latius fulcrum fuit adjectum, ſicut in uſum adhibetur à Cl. D. Bourdet: intruſis verò dentibus eximendis tantùmmodò præſtat; ideòque deſideratur alterum perfectius inſtrumentum, quod dentes vel introrsùm vel extrinſecùs devios extrudere viciſſimque intrudere valeat.

Dentes circùm axim variis modis plus minùſve obvertuntur. Eò faciliùs legitimus eis reſtituitur ſitus, quò minùs à naturali deviantur, modò tamen unicâ radice rectâ quidem donentur: tales ſunt inciſores, canini & perſæpè minimi molares; quod autem ſenſibus rariſſimè percipitur. Si in radice adſit curvatura, tùm dentem contorquere aut in rectum reducere ſitum non pe-

nès artem eſt: quin imò, ne temerario niſu frangatur, ſit maximè prætimendum. Undè patet, hujuſce operationis, licet intuitu facilis, prognoſim praximque difficultatibus implicari.

Quæ quidem operatio ope recti forcipis variis Odontiatris uſitati peragitur, in eo tamen diſcrepantis, quod manubrium extùs incurvum adverſam operando effugiat maxillam, necnon ad inſtar coronæ dentis apprimè figuratus eam arctè complectatur. Moderatis iteratisque ſuccuſſionibus dens armatâ hùc aut illùc tentatur dextrâ, dum alterâ immobilis ſiſtitur maxilla. Deinde naturali ſitu denti reddito, ad perfectam uſque ſolidationem vinculo vicinis connectitur. Dentibus verò nimiùm obluctantibus nimia vis eſt abſtinenda, ne gravius vel alveoli vel dentis fracturæ periculum immineat.

Cùm à vehementiſſimo corporum externorum concurſu dimoventur dentes, digitorum auxilio protinùs reducantur. Si verò hiſce neglectis, diutiùs vitiosè ſiti ac conſolidati remanſerint, fila vel inſtrumenta pro caſu urgente adhibenda.

Sed quocumque modo devii corrigantur dentes, juxtà gingivas eorum collum ſerico filo circumligare paulò priùs expedit. Hinc enim uberiùs in illis fluida coeunt, quorum ſtagnatione, mollitis alveolis, labefactati dentes faciliori erectioni habiles evadunt; ideòque plurima prævertuntur accidentia.

Ex quibus autem omnibus variis dimotionum ſpeciebus inſtitutis, protenſiſſima aliarum ſeries colligi poteſt; quas quidem pro temporis definiti limitibus omittamus. Diverſa diverſis caſibus auxilia ſolers Odontiatri induſtria miniſtrare moliatur.

FINIS.